І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 6-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 22, 1960 No. 76. VOL. LXVII.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ПРИЙНЯЛА УЗГІДНЕНИЙ ПЛЯН ДОПОМОГИ СТАРШИМ ОСОБАМ

Вашингтон. — Комісія Способів і Засобів в Палаті Репрезентантів 20-го квітня прийняла компромісовий проєкт лікарської допомоги старшим особам, головним чином пенсіонерам соціяльного забезпечення, над яким повна Палата мала голосувати вже в дні 21-го квітня. Швидке вирішення цієї справи в комісії уможливив її голова конгресмен-демократ з Аркенсо Вілбур Д. Міллс, який запропонував проєкт про „опцію" (право вибору), згідно з яким кожний пенсіонер сам вирішив би, чи він бажає собі діставати збільшену на 5-6 долярів місячно пенсію чи мати шпитальне лікування, за яке платила б агенція соціяльного забезпечення. Згідно з новим компромісовим проєктом треба буде збільшити ставки до соціяльного забезпечення, які тепер виносять по 3 відсотки від діставаних заробітків, від працедавця і від затрудненого. Покищо не є відомо, яке це мало б бути збільшення, але гадають, що воно становило б коло одного відсотка, що дало б касі соціяльного забезпечення коло 900 мільйонів долярів річно. Можливо, що буде також збільшена сума, від якої треба платити ставки до соціяльного забезпечення, і яка тепер виносить $4.800. Проєктують її збільшити до $6.000. Інший проєкт є за те, щоб збільшити ставки від всіх заробітків. Ще не є відомо, як поставиться до цього законопроєкту президент Айзенгавер, який рішуче є проти того, щоб збільшувати внески до соціяльного забезпечення. Проти цього був і віце-президент Ричард М. Ніксон, але він заявив був, що конче треба щось зробити в справі лікарської допомоги старшим особам. Уряд підготовляє свій проєкт в цій справі, але Конгрес може його випередити і ухвалити той компромісовий проєкт, за яким мусять голосувати і республіканські, бо цього року відбуваються вибори всіх конгресменів, одної третини сенаторів і президента. Ще не є вирішене, на як довго пенсіонери мали б забезпечену шпитальну допомогу, є проєкт, щоб вона тривала на кошт соціяльного забезпечення 60 днів. Законопроєкт конгресмена Ейма Форанда пропонував і лікарську і шпитальну допомогу пенсіонерам і то для всіх осіб, що дістають пенсії з соціяльного забезпечення. Але той проєкт не знайшов більшости в Палатній Комісії.

ЛІВИЙ УРЯД ВЕНЕСУЕЛІ ІНФОРМУЄ ПРО ПРИПИНЕННЯ РЕВОЛЮЦІЇ ПРОТИ НЬОГО

Каракас, Венесуеля. — Венесуельський уряд лівої коаліції, що його очолює президент Ромульо Бетанкурт, інформує, що швидка акція вірних урядові військових з'єднань припинила поширення протиурядової революції, що вибухла в середу, 20-го квітня у західній провінції країни, в Тачірі. Революцію започаткував пенсіонований генерал авіяції Хезус Марія Костро Леон на чолі революційних сил, заявивши, що він починає боротьбу проти комуністів, „щоб „рятувати країну". Він ввійшов до Венесуелі з Колюмбії попередньої ночі та несподівано опанував головний ґарнізон у Сан Крістобаль, що є столицею провінції Тачіба. Цей ґарнізон, що нараховує 500 вояків, був переданий йому командантом того ґарнізону, полковником Петром Лізарром. Президент Бетанкурт, що керує боротьбою проти повстанців, заявив після полудня, що йому пощастило, при допомозі вірних урядових військ, припинити поширення революції обмежуючи її тільки до Сан Крістобалю. Міністер закордонних справ Люїс Аркая заявив, що венесуельських революціонерів піддержує домініканський президент Трухільйо. Домініканський уряд рішучо заперечив це обвинувачення. Тим часом, упродовж ночі, більше з'єднання урядових військ в силі 1,600 вояків, озброєних в танки, вирушили проти революціонерів у Сан Крістобалю, що є в руках повстанців, які користуються двома місцевими радіовисильнями та видають проклямації до народу. В суперечних інформаціях з Венесуелі говориться про поступовий перехід урядових військ на бік повсанців, то знову про дезерцію повстанців та їх здачу урядовим військам. Не зважаючи на урядові запевнення, ситуація все ще не вияснена. Тим часом з Гавани інформують, що уряд Фіделя Кастра висловив свою солідарність з урядом Бетанкурта і запропонував йому, на випадок потреби, свою допомогу в боротьбі проти повстанців.

Венесуельський президент Ромульо Бетанкурт та мапа Венесуелі, де вибухло повстання проти лівого уряду. Захоплене повстанцями місто Сан Крістобаль, віддалене на 500 миль від Каракасу.

Сингман Рі заповідає переведення слідства і направлення шкід

Сеуль. — Південно-корейський президент Сингман Р. заповів в короткому окремому комунікаті, що він переведе слідство над причинами останніх кривавих заворушень. „Винуватці будуть покарані, а ті, що мають поважні скарги, дістануть відшкодування". 85-річний президент признав, що нагальність вівтіркових демонстрацій була „великим потрясенням" для нього й інших членів уряду. Він апелював до почуття патріотизму корейців зберігати спокій, необхідний для безпеки країни. Переведення докладного слідства і витягнення політичних висновків із нього він заповів на час, коли цивільна адміністрація почне нормально функціонувати. Покищо військо встановило спокій, зберіганий гострими надзвичайними заходами. У країні існує виїмковий стан, а від 7-ої години вечора обов'язує в Сеулі та кількох інших великих містах Південної Кореї поліційна година. За порядок в краю відповідає безпосередньо шеф штабу армії ген. Сонґ Ио-Чанґ. Західні коментатори звертають увагу, що в заяві Сингмана Рі не було згадки про комуністів, як здогадних спричинників кривавих заворушень; це доказ — твердять вони — що південно-корейський президент взяв під увагу американське оскарження, що дійсною причиною заворушень було „народне невдоволення" зловживаннями в останніх виборах в Кореї. За твердженням кореспондентів — число жертв останіх заворушень куди вище, як його подають офіційні чинники. Число вбитих нараховують на 100—150, а ранених на кругло тисячу осіб. Правдиву статистику можна буде мати щойно за якийсь час.

ЗАХІД ВИКЛЮЧАЄ ЗАПРОДАННЯ БЕРЛІНУ СОВЄТАМ В НЕВОЛЮ

Ню Йорк. — Захід не запродає Берліну в совєтське невільництво на найближчій конференції „на вершинах" заявив державний підсекретар Даґлас Діллон у великій промові, що він її виголосив в минулу середу 20 квітня ц. р. на великій дводенній конференції робітничих спілок, присвяченій проблемам американської закордонної політики, що відбулась в готелі Коммодор в Ню Йорку. Промова Діллона була новим великим актом оскарження проти аґресивного комунізму з його диспозиційними центрами в Москві і Пейпінґу, при чому Діллон так і вживав завжди терміну „хіно-совєтський імперіялізм". На самому вступі він сформулював три принципи американської закордонної політики: 1) зберігати свободу і силу вільного світу протиставлячись хіно-совєтскому імперіялістичному гонові; 2) старатися не допустити, щоб гостра й невідхильна боротьба, що її раз-у-раз провокують комуністичні лідери, не перетворилась у велику війну, і 3) пошукувати на далеку мету шляхів, щоб запевнити такий лад у світі, в якому був би „забезпечений мир із справедливістю і свободою". Державний підсекретар ствердив, що при всіх запевненнях большевицьких диктаторів про їх бажання „співіснувати" з вільним світом, вони не проявили в найменшій мірі того бажання ділами, не змінивши ні трохи своєї політики в ніякій міжнародній справі. Як найбільш небезпечну для миру актуальну міжнародну проблему він назвав справу Німеччини. Він заявив буквально, що „ніяка справа у світі не є критичніша". Проте він підкреслив, що Совєти будуть „основно розчаровані", якщо вони сподіваються, що Захід підкориться їхнім погрозам. Діллон перестеріг Н. Хрущова, що він „сковзається по дуже тонкому леді", коли раз-у-раз погрожує підписанням сепаратного миру із Східньою Німеччиною. Пригадавши, що Хрущов постійно закликає до ліквідації „залишків останньої війни", Діллон признає, що у світі є ще багато таких „залишків", що їх ліквідувати Совєти цілком не збіраються. Він запитував: чи Совєти готові відкликати свої війська з Східньої Німеччини та інших східньо-европейських країн і дозволити німецькому народові з'єдинитись на базі самовизначення і вільних виборів? Чи Совєти готові признати опанованим Совєтами народам у Східній Европі право самим рішати про свою долю? Чи Совєти готові виректись фікції двох Корей і дозволити корейському народові з'єдинитись на базі вільних виборів в цілій країні? Чи Совєти готові виректись своєї поведінки в Об'єднаних Націях, де вони своїми безперервними „вето" паралізують нормальне функціонування тієї установи? — Поруч із цим державний підсекретар Діллон висловив оптимізм щодо можливости знайти компроміс у справі західнього Берліну, якщо большевики виявлятимуть в цій справі стільки доброї волі, скільки матимуть західні партнери на конференції „на вершинах" в половині травня в Парижі. Зрештою, велику частину своєї промови Діллон присвятив економічним проблемам у світі, зокрема в недорозвинених країнах.

Рокефеллер не заперечує можливости кандидувати на президента

Веллсборо, Па. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер 20-го квітня вів виборчу кампанію в користь свого університетського товариша Германа Т. Шнебелі, який кандидує на конгресмена ЗДА в доповнювальних виборах, які відбудуться в 17-ій виборчій окрузі в Пенсилвенії у вівторок 26-го квітня. Дехто гадає, що Рокефеллер не повинен був рискувати і вмішуватись в ці вибори, але його приятелі вірять, що Шнебелі виграє напевно вибори, бо в тій виборчій окрузі перемагають республіканці від 1918 року. Рокефеллер не хотів говорити, чи віце-президент Ричард М. Ніксон має шанси виграти вибори і не хотів заперечити, чи він кандидував би на президента, коли б йому пропонували бути кандидатом. Він казав в своїй промові, що республіканський кандидат повинен бути такий, на якого голосували б і ті, що не є республіканцями, отже також і демократи та незалежні. На думку Рокефеллера Республіканська партія потребує вже нових людей до ведення політики. Ці місця його промови свідчать про те, що він не відкинув думки про цьогорічну кандидатуру.

Сенатська комісія признала на допомогу закордонові $ 4,145,600,000

Вашингтон. — Сенатська Комісія Закордонних Справ 20-го квітня ухвалила законопроєкт про видання на допомогу закордонові $4,145,600,000, на $29,400,000 менше, як домагався президент Айзенгавер. Сенатська комісія діяла одночасно з Палатою Репрезентантів, де тепер відбувається дискусія над подібним законопроєктом, згідно з яким на допомогу закордонові мають признати $4,038,500,000. Комісія урядових операцій в Палаті рекомендує, щоб Конґрес значно зменшив суму на допомогу закордонним державам, поки уряд не поставить проблему допомоги на більше бизнесову засаду. Ця комісія критикує Позичково-Розвитковий Фонд, з якого гроші йдуть на підтримку економіки за кордоном, твердячи, що дирекція цього Фонду не знає, на які цілі йдуть гроші з тих позичок.

Захід не хоче пустої декларації про невживання атомової зброї

Женева. — У минулий вівторок вернулись до Женеви з кількаденних Великодніх ферій члени Міжнародної конференції роззброєння. Продовжувано дебату над совєтським внесенням, щоби негайно проголосити спільну декларацію, що ніхто перший не вживатиме атомової зброї. ЗДА, Англія, Франція й Італія вже раніш висловилися проти того внесення, заявивши своє принципове становище проти проголошування таких декларацій, що їх реальної вартости не можна ґарантувати ніякими контрольними засобами. У минулий вівторок представник 5-ої західньої держави, що бере участь у тій конференції, Канади, колишній шеф Перемирчої Комісії на Середньому Сході ген. Бирнс, заявив, що Канада не є проти того, щоби взяти під увагу можливість проголошення такої декларації, але що це може статися тільки після того, як переведеться вже конкретні заходи в ділянці атомового та іншого роззброєння. — Західні коментатори звертають увагу на думку західніх військовиків, що прийняття такої совєтської пропозиції може тільки заохотити большевиків до несподіваної нової аґресії. Большевики мають велику чисельну перевагу наземними військами і те, що стримує їх від аґресії, є властиве острах перед атомовою відплатою збоку Америки й Англії.

Індія і Пакістан хочуть від Заходу допомоги на $8\frac{1}{2}$ більйона долярів

Об'єднані Нації. — У квітні наступного року Індія почне свою третю п'ятирічку, а від липня цього року Пакістан починає свою другу п'ятирічку. Обидві ці країни свої амбітні господарські пляни спирають в першій мірі на закордонній допомозі. Вони вирахували, що потребують — на розвиток свого промислу, на заплату закордонних заборгувань і на придбання харчів — Індія $6,600.000.000, а Пакістан $1,900.000.000, себто разом ці дві країни — $8,500.000.000. Індія має тепер 400 мільйонів населення, а Пакістан 90 мільйонів. За десять років число це збільшиться на 18-20 відсотків. Президент Міжнародного банку для відбудови і розвитку, званого популярно Світовим банком, Юджин Блек уповноважив трьох фінансистів — німця Германа Абса з Франкфурту, директора Дойтше Банк, англійця Олівієра Френкса, директора банку Ллойдс в Лондоні, та колишнього президента Ню Йорк Федерал Резерв Бенк Аллана Спрула, перестудіювати господарську ситуацію Індії і Пакістану і скласти йому звідомлення про згадані п'ятирічки тих країн. Оці три фінансисти перевели своє завдання і списали звідомлення на 19 сторінок друку. Вони висловились дуже позитивно про зусилля названих новопосталих країн поставити свою економіку на здорові бази, але висловили сумніви, чи вдасться признати їм допомогу у величезній сумі $8 і пів більйона. Водночас підкреслили моральний обов'язок вільного світу допомогти тим країнам, які відкинули систему невільницької праці та взагалі авторитарні методи правління.

Гертер вимагає проведення земельної реформи в Південній Америці

Вашингтон. — Державний секретар Крістіян А. Гертер у своїй промові на сесії ради Організації Американських Держав, яка відбувається тепер у Вашингтоні, заявив, що справа земельної реформи і широкого розподілу землі між селян у Південній Америці повинна привернути головну увагу цієї організації. Для тієї мети південноамериканські селяни повинні одержати якнайбільше потрібних їм кредитів на закуп землі або ж для того, щоб могти управляти одержану землю з розподілу великих земельних посілостей. Провідним принципом в усіх цих заходах мусить бути засада власности для людей, які управляють землю. Висловлюючи таку вимогу, Гертер водночас із цим ствердив, що в країнах Південної Америки є багато землі, яка лежить неуправлена і невикористовувана і яка належить небагатьом землевласникам і в той же час сотки тисяч селян мусять господарювати на невеличких окрайцях ґрунту, цілком невистачальних на їхній прожиток. У своїй промові Гертер не подав ніяких конкретних вказівок, наскільки ЗДА допоможуть у проведенні цієї потрібної реформи своїми кредитами.

Секретар праці проти дискримінації

Шикаго. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл, промовляючи на зборах Забезпеченевої Федерації стейту Ілиной, гостро виступив проти дискримінації при затрудненні робітників з огляду на їх расу або вік. Ця дискримінація спричиняє шкоду ЗДА, які не можуть конкурувати в економічному змаганні з СССР. Расові обмеження при приниманні на працю відстрашують нові народи і держави приєднуватися до вільного західнього табору, який стоїть проти комунізму. Не можна не приймати до праці осіб, які покінчили 45-ий рік життя, бо цим способом зменшуємо наші робітничі сили, бо між старшими робітниками і робітницями багато здібних осіб, які є дуже корисні для економіки країни. Між 10-ма американськими робітниками є один негритянський працівник, і тому ми не сміємо резиґнувати з цих робітних сил, але треба їх якнайскорше вжити при розбудові економіки країни.

У Туреччині припинено діяльність всіх політичних партій

Анкара. — Турецький уряд проголосив припинення діяльности всіх політичних партій на час трьох місяців. Цей розпорядок прийшов на суґестію 15-членної Комісії; обраної керівною в Туреччині Демократичною партією для розгляду теперішнього гострого спору уряду і названої партії з опозицією, у проводі якої є Республікансько-народна партія, головою якої є колишній президент Ізмет Іноні. Під час недавньої пропаґандивної подорожі того діяча по Анатолії уряд ужив війська для внеможливлення йому публічних виступів. Проти цього запротестували деякі старшини, що їх арештовано. В минулий вівторок прийшло в турецькому парляменті до бурхливої дебати, під час якої один демократичний посол витягнув револьвер, а між послами урядової партії і опозиції прийшло до бійки. Ізмет Іноні перестеріг уряд, що якщо він не змінить своєї політики систематичного порушування демократичних свобод для заґарантування собі влади, то будуть спровоковані події, „в яких ніхто не врятує уряду, навіть я". Зараз після отого засідання парляменту відбулись наради згаданої Комісії та ще того самого дня проголошено заборону всякої партійно-політичної діяльности.

Канада підписала торговельний договір із СССР

Оттава, Канада. — Канадійський міністер торгівлі Ґордон Черчилл і совєтський міністер закордонної торгівлі Ніколай С. Патолічев підписали торговельний договір, згідно з яким СССР зобов'язується купувати кожного року в Канаді товарів на суму 25 мільйонів долярів, а Канада мусить кожного року купувати в СССР товарів за $12,500,000. СССР має кожного року купувати в Канаді 200,000 тонн пшениці. Для порівняння треба згадати, що в 1959 році Канада привезла була з СССР товарів за 2,291,606 долярів, а вивезла до Москви товарів за $12,740,140. Щоб здійснити цю умову, то міністер Патолічев має приїхати до Оттави з совєтськими торговельними фахівцями. Канада призначила на свого торговельного комісара до Москви 42-річного рільничого фахівця Вільяма Ван Вліта, який має дбати про зріст торгівлі між Канадою і СССР.

Адв. Малицький вдесяте перевибраний на голову Клівлендської Громади

Клівленд, Огайо. — Відомий наш діяч адв. Омар Малицький вже десятий раз був перевибраний на голову місцевого Відділу УККА — Злучених Українських Американських Організацій, в результаті річних загальних зборів, що відбулися тут в суботу, 9-го квітня, в приміщенні Українського Народного Дому. Зборами проводив проф. Михайло Пап, а секретарювали пані Бурій і п. Кльований. Разом з адв. Малицьким до нової Управи були перевибрані або вибрані: д-р Лев Рубінґер, Михайло Бабій і д-р Мирослав Тимків — заступники голови, Дмитро Місько — секретар, д-р В. Павлишин — заст. секретаря, Іван Клим — скарбник, Степан Глоговський — фінансовий референт, Маріян Дуб — директор Народного Фонду, Діонізія Палазій — публічні зв'язки, Богдан Футей — прес. референт, Микола Бігун і Микола Тарасюк — члени Управи а Микола Ковалиско, Остап Гук і Яків Павлишин — контролери.

Адвокат Ю. Волинець — новий голова Українського Народного Дому в Ню Йорку

Ню Йорк. — Адвокат Юрій Волинець, голова Ліґи американсько-українських ветеранів, став новим головою Дирекції Українського Народного Дому у Ню Йорку. Вибори нової Президії відбулись у середу 20 ц. м. на 21-членній Дирекції у висліді останніх Загальних Зборів уділовців УНДому, що відбулись 3-го квітня ц. р. Дальший склад Президії такий: заступники голови: д-р В. Вишиваний і Р. Крупка, секретар дир. Йосиф Гірняк, скарбник Іван Винник, правний дорадник адвокат Вол. Стек. Членами Президії є пп. Дмитро Галичин, проф. Михайло Лисогір і адв. С. Ярема.

В АМЕРИЦІ

● **Губернатор Джеймс Т. Блер** із Мізурі передбачає, що сенатор-демократ із Мізурі Стюарт Саймінґтон виграє номінацію на президента на крайовій демократичній конвенції. Саймінґтон здобуде більшість аж в 7-ому голосуванні, бо в першому голосуванні він матиме тільки 300—350 голосів. На думку губернатора Блера сенатори Джан Ф. Кеннеді і Линдон Б. Джансон матимуть в першому голосуванні також по 300—400 голосів. Всіх голосів буде 1,521, а щоб бути вибраним — то треба дістати 761 голос.

● **Щоденник німецькою мовою „Штатс-Цайтунґ унд Герольд"** повідомляє, що в Балтіморі, Мериленд, живе 7-річна дівчинка Донна Карп'як, яка „знає більше як деякі 70-річні". Вона баветься ляльками, але знає добре всі частини людського тіла і може показати всі кості на скелеті. Вона цікавиться такими творами, як „Еволюція фізики" Айнштайна, анатомією, а як її мати рік тому мала народити її братчика, то вона студіювала справу акушерської допомоги. Тепер цікавиться психіатрією. В школі вона є милою *дівчинкою і нікому не напихається своїм знанням.*

● **Провідник негритянських студентів**, які ведуть „сидячий страйк" в шкільних кафетеріях, о. д-р Мартин Лютер Кінґ, заявив, що колишній президент Гаррі С. Труман не має причини називати тих студентів-страйкарів комуністичними поплентачами, бо ці студенти не є під комуністичним впливом. Труман сказав в промові в Корнельському університеті, що цим муринським протестом керують комуністи, а о. Кінґ вислав колишньому президентові листа, в якому вимагає, щоб Труман це доказав. Труман відпекався свого твердження, кажучи, що журналісти перекрутили його слова.

● **Республіка Венесуеля** 19-го квітня відзначила 150-річчя свого існування, бо 19-го квітня 1810 року Венесуельська Рада зірвала зв'язки з Еспанією, що було першим кроком до самостійности тієї держави, яку проголошено в 1811 році незалежною республікою.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **75-річчя української іміграції в Америці, як підготова до нашої майбутности"** — на таку тему відбудеться дня 22. квітня ц. р., в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку доповідь ред. д-ра Семена Демидчука. Початок о год. 8-ій вечора.

● **Наукову Конференцію з приводу 50-річчя смерти відомого українського драматурга і режисера Марка Кропивницького** влаштовує Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в суботу, дня 23-го квітня ц. р., о годині 7-мій веч., в приміщенні Т-ва при 302-304 Захід 13-та вул. У програмі конференції, що її відкриє проф. д-р В. Стецюк, доповіді д-ра Г. Лужницького, проф. В. Гаєвського та дир. Й. Гірняка.

● **Літературний вечір для відзначення 70-річчя Фотія Мелешка** влаштовує Український Літературно-Мистецький Клюб у Филаделфії в суботу, дня 23 квітня ц. р., в домівці Союзу Українок при 909 Н. Френклін Стріт, о год. 7.30 веч. У програмі: вступне слово проф. В. Ржепецького, доповідь проф. Ф. Балинського про третій том повісти „Три покоління" і заключне слово автора.

● **Шостий З'їзд Делеґатів Об'єднання б. Вояків Українців в Америці** відбудеться в суботу, дня 23-го квітня ц. р., о годині 11-ій перед пол., в залі ЗУАД Комітету у Филаделфії при 866 Норт 7-ма вул.

● **Фотографічна секція Літ.-Мистецького Клюбу** в Ню Йорку влаштовує в суботу, 23-го квітня вечір, на якому інж. Михайло Пежанський висвітлюватиме дальшу серію кольорових світлин із праць арт.-мал. Михайла Мороза.

У СВІТІ

● **В Еспанії**, у в'язниці в Карабанкель недалеко Мадриду, на сьомий день голодового страйку тамошніх 180 політичних в'язнів, в'язнична адміністрація почала насильно штучно кормити в'язнів, даючи їм що три години впорскування розчину ґлюкози. Делеґація мадридської адвокатської палати заклала строгий протест на руки директора в'язниці та міністра справедливости. Політичні в'язні почали голодівку на знак протесту проти поганої поведінки з ними.

● **Вінчання княжни Марґарити**, що відбудеться з великою парадою 6-го травня ц. р. у Лондоні, буде передаване через телевізійну сіть та буде сфільмоване. Американські радіо-телевізійні лінії подбали, щоб американські глядачі не були пошкодовані. Фільмові стрічки перевезуть до ЗДА ракетним літаком, щоб ще того самого дня висвітлювати їх по кінах.

● **Найвищий суд в Пакістані** скасував засуд нижчого суду проти колишнього міністра оборони Мохаммеда Аюб Хухра, оскарженого у продажі свого авта на чорному ринку. Його арештували були у жовтні 1958 року в два дні після того, як теперішній пакістанський прем'єр, ген. Мохаммед Аюб Хан перебрав владу.

● **У Південній Кореї** уряд вжив цілої одної панцерної дивізії для заведення ладу і спокою у столиці краю, Сеулі, після кривавих вівтіркових заворушень. Однак кордон між Південною і Північною Кореєю не є послаблений і нема небезпеки, щоб північно-корейські комуністи могли, зламавши перемир'я, використати стан неспокою в Південній Кореї та зробити новий наскок. У вівтіркових заворушеннях були ранені на вулиці в Сеулі два американці — один купець і один цивільний фахівець в американській армії.

● **У Копенгазі** англійський філософ Бертранд Рассел, один з найскрайніших сучасних пацифістів, заявив в промові в тамошньому університеті, що він сумнівається, чи в сучасних умовинах можна буде перевести міжнародне роззброєння. Рассел викликав в Англії бурю протестів, а в Москві велику радість, коли він заявив, що у випадку війни краще, щоб Англія піддалася і добровільно впустила совєтську інвазію, аніж має наразитись на повне знищення атомовими бомбами.

● **У Римі** в шпиталі перебуває обраний недавно перший муринський кардинал Лявріян Руґамбва. 47-річний колишній єпископ з Танґаніки дістав поновлену атаку малярії. За причину вважають його повне виснаження у зв'язку з церемоніями передачі кардинальського капелюха. Передбачають, що чорний кардинал ще якийсь тиждень буде у шпиталі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Перед двома історичними подіями

Упродовж найближчих двох місяців відбудуться дві події, які можуть мати направду велике історичне значення. Маємо на думці конференцію „на вершинах" у Парижі в травні і поїздку президента Айзенгавера до Совєтського Союзу в червні ц. р.

Оцінюючи ці події на підставі дотеперішнього досвіду, зокрема, маючи на увазі незмінний агресивно - імперіялістичний характер рабовласницької Московії, було б, мабуть, великою помилкою очікувати від зустрічі в Парижі чи від відвідин президента Айзенгавера в СССР розв'язки всього великого комплексу міжнародних проблем. Обидві ці події ініціює Москва, і на обох Москва хоче виграти. Західні великодержави прийняли ту ініцятиву, „без надії сподіваючись", що всі ті зустрічі та розмови все ж таки відкриють бодай малу хвіртку для міжнародного відпруження.

Коли ж цим зустрічам все таки надаємо історичного значення, то маємо на думці в першу черґу ті логічні висновки, що їх мусять поробити західні державні мужі також на більш правдоподібний випадок, — що ці зустрічі з большевиками закінчаться так само, як кінчалися всі дотеперішні, себто традиційною „мертвою точкою". Конференція бо в Парижі і відвідини Айзенгавера в СССР — це наче своєрідний суд найвищої інстанції, від рішень якого немає вже куди й до кого відкликатись.

Маючи на увазі важливість згаданих двох подій, нам, американським українцям, треба докласти всіх зусиль, щоб у зв'язку з ними довести до відома нашого уряду, зокрема державного секретаря Гертера і самого президента Айзенгавера, наші погляди на ці справи, пригадати їм стан і положення нашої батьківщини України. Голова УККомітету зробив це вже в довших листах-меморіялах. Наші місцеві організації і репрезентації, як і поодинокі громадяни, можуть зробити це за посередництвом своїх конґресменів і сенаторів, або й безпосередньо. А щоб їм таку акцію полегшити, було б добре, щоб Політична Рада УККомітету в найкоротшому часі відбула свої наради і опісля опублікувала в коротких точках своє становище і до цих двох подій, і до інших найважливіших справ, що будуть предметом розгляду в Парижі і Москві.

Робітники проти комунізму

Якщо ще хтось мав якісь сумніви щодо становища американського робітництва супроти комунізу, як ідеології, і Совєтів, як держави з окресленим суспільно - політичним устроєм та виразними закордонно - політичними цілями, то приїзд до Америки Мікояна, Козлова і Хрущова розвіяв можливі непорозуміння. Від тих візит і від зударів названих большевицьких вожаків з лідерами американського робітництва припинилась звична до того часу комунопропагандивна фразеологія про „імперіялістичні панівні кола Волл Стріту" та „прихильні соціялізмові робітничі маси". Відомо, що найбільша прірва між зорганізованим західнім світом праці та російським комунізмом виявилась на зустрічі сімох віцепрезидентів Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій з Хрущовим і його прибічниками 20-го вересня минулого року у Сан Франсіско. Хрущов був настільки подратований запитами і становищем американських спілкових діячів, що назвав їх лакеями капіталізму.

У вівторок і середу цього тижня відбулася в Ню Йорку нарада 500 робітничих діячів з усіх закутків країни над проблемами американської закордонної політики. При цій нагоді виявилася знову гостра й безкомпромісова позиція американського зорганізованого робітництва. Цікаво, що розмірно найпримирливішою у відношенні до Совєтів групою робітничих діячів є якраз ті спілкові лідери, які спричинили таку прикру несподіванку Хрущову у вересні минулого року в Сан Франсіско. До них належить Волтер Рутер, Джеймс Кейрі й інші, що стоять на становищі, так би мовити, активної політики супроти СССР, яка не обмежувалася б самою лише неґацією, а погоджувалась на взаємні відвідини, дискусії і „суперництво ідей". Президент названої централі американських робітничих спілок, Джордж Міні, займає найрадикальнішу позицію, вважаючи, що взагалі не можна подавати руки большевицьким вбивникам і входити з ними в будь-які зв'язки. Але одні й другі американські діячі одностайні в своєму засадничому антикомуністичному та антисовєтському становищі і різняться тільки в поглядах на доцільність актуальної тактики, а не в підході до принципу.

Відома річ, що в могутньому американському робітничо - спілковому русі не існує взагалі ідеологічного спору на тлі відношення до комунізму. Демократія західнього зразка, свобода людини і народу, свобода слова, зборів, преси, загальність і тайність голосування, влада „народу, через нарід і для народу", свобода віри, рівність рас і походження — це ідеали, що їх визнають всі американські робітники. І тому в с і вони є ворогами комунізму. Це одна з запорук проґри комунізму.

Злочинне правосуддя

У совєтській пресі і в пропаганді багато говориться про т. зв. „соціялістичну законність", яка, мовляв, є найдосконалішою формою правосуддя, про охорону прав громадянина і про подібні гарні речі. Але, не зважаючи на всі ці декламації та фрази, „порушення соціялістичної законности" в Совєтському Союзі такі часті явища, що вони й надалі залишаються невід'ємною складовою частиною совєтської системи.

Факти такого порушення „соціялістичної законности" на сторінки преси виходять не так то часто. Здебільша тільки тоді, коли стали вони вже надто голосні, совєтська влада пробує і сама засуджувати їх, щоб зберегти хоч в дечому свій престиж в очах совєтського суспільства.

Про один із чергових фактів цілком уже таки брутального порушення „соціялістичної законности" заговорили, після двох років мовчання, московські „Ізвєстія" в числі з 17-го квітня ц. р. В 1958 році була вбита в таємничих обставинах громадянка міста Білгороду Шура Кизилова. Білгородська міліція „викрила" винуватця цієї смерти в особі дядька вбитої, Петра Кизилова, і білгородський обласний суд, довго не розглядаючи справи, засудив його до „вищої міри покарання", значить до кари смерти. Після відклику до Найвищого суду РСФСР, обласний суд, не проаналізувавши як слід справи, не тільки засудив Кизилова вдруге до кари смерти, але й зв'язавши із цією справою ще і його дружину, засудив її на п'ять років в'язниці. Щойно після чергового відклику справою зайнялася генеральна прокуратура СССР, яка й встановила, що вбивства довершили зовсім інші особи, і що міліційне та судове слідство в справі засудженого неповинно Кизилова було проведене „формально і необ'єктивно". Виявилася ця „формальність і необ'єктивність" у застосуванні супроти Кизилова, переведеного у відання харківської міліції, „недозволених методів слідства", у висліді яких Кизилов, як це бувало багато-багато разів до нього в умовах емведівської практики... „признався" до вин, значить до вбивства.

Що сталося з Кизиловим „Ізвєстія" не подають. Треба думати, що присуджену йому „вищу міру покарання" таки виконано. Усім же обласним суддям і прокураторам, як теж робітникам міліції, навіть тим, що застосовували супроти Кизилова „недозволені методи слідства", висловлено тільки догану, бо всі були членами партії...

Любомир О. Ортинськи

ПОЛЯКИ ПРО УПА

I

„Пишучи про політичні події в Польщі, в рр. 1944-48, годі поминути українську проблему. На території нашої держави, в межах визначених у 1944 р., залишилось понад мільйон українців... Мирному і приязному врегулюванню цієї проблеми перешкодили, одначе, українські фашисти з-під знаку Організації Українських Націоналістів (ОУН) і створені ними збройні відділи Української Повстанчої Армії (УПА)..." — пише на вступі своєї студії п. н. „Боротьба з бандами УПА" ген. бриґади Ігнатій Блюм у варшавському к в а р т а л ь н и к у „Войскови Пшеґльонд Гісторични" (ч. 1 за 1959 рік). Студія Блюма, не зважаючи на яскраву тенденцію, з одного боку, перекласти відповідальність за масові злочини польського варшавського режиму супроти українського населення на ОУН, а з другого — якоюсь мірою виправдати недолугість польського війська — все ж таки є цікавим свідченням ворога про УПА.

На підставі воєнних архівів польського війська, зізнань полонених УПА й інших даних, автор реконструює організаційну структуру ОУН й УПА в „Закерзонському краї". „УПА, — пише він, — була підпорядкована створеній в 1943 році Українській Головній Визвольній Раді, в скороті УГВР, яка керувала усім підпільним фашистівським збройним рухом на теренах Совєтської України і на південно - східніх теренах Польщі. Організація Українських Націоналістів, як політична партія, виконувала ідеологічне керівництво в українському фашистівському русі". З черги автор подає опис адміністративно - військового поділу Закерзоння і графічну схему організаційного керівництва ОУН і УПА в Польщі.

Наскрізь тенденційно переповівши історію ОУН, Блюм переходить до оцінки сил УПА в Закерзонії: „На терені воєвідств Люблин, Ряшів і Краків діяло 17 сотень УПА ... ті відділи були добре озброєні. Кожна сотня мала 2 тяжкі кулемети, 8 - 10 легких кулеметів системи „Деґтярьова" або німецькі. Команди відтинків мали також малокаліброву артилерію і моздірі. Всі упівці були озброєні в автоматичні пістолі і карабіни, різного типу ґранати як теж в холодну зброю. Відділи УПА систематично замінювали стару зброю на ліпшу, модерну, здобуту від противника. В такий спосіб сотні УПА осягали велику силу вогню... Стан сотні представлявся різно — від 60 до 150 людей. Відділи „Служби Безпеки", що були в кожному районі, нараховували по кільканадцять людей. Під час плянованих збройних акцій команда УПА диспонувала членами ОУН і мобілізованими резервами населення. В загальному, на підставі даних з 1946 року, сили УПА на терені „Закерзонського краю" нараховували 6,000 узброєних людей".

Характеризуючи ідейно-політичне вивінування УПА, автор пише: „УПА нав'язувала до найбільш реакційних, відсталих традицій українського націоналізму: до Української Галицької Армії, створеної в 1918 р., до контрреволюційних відділів Петлюри, до традицій боротьби з революційним рухом в Західній Україні, до дивізії СС „Галичина", врешті — до найпримітивніших зразків Січі"

Для боротьби з УПА „начельне довудзтво" польського війська стягнуло з фронту на найбільш загрожені відтинки 1, 3, 8 і 9 піші дивізії і ряд помічних, спеціяльних одиниць. „Однак, не зважаючи на те, що проти українського підпілля перекинуто три дивізії (автор зазначує, що 1 п. д. була тільки частково уживана проти УПА), банд УПА не зліквідовано. Причини цього: брак досвіду в такого роду операціях; досконала розвідка банд; виминання бандами відкритих боїв; влаштовування ними засідок і їх несподівані напади на наші відділи; брак координації дій між нашими дивізіями..."

Далі автор перераховує бої і сутички Польського війська з УПА, ілюструє втрати в людях по обох сторонах, дає приклади воєнної здобичі. Хоч автор намагається приписати УПА політичне назадництво і взагалі дискредитувати український визвольний рух пофальшованими інформаціями про співпрацю з німцями, в його студії все ж помітний респект до УПА як до військової одиниці. Він не приховує високої боєздатности і посвяти бійців, признає добру організованість та дисципліну і не затаює, що УПА мала повну підтримку збоку населення. Дослівно він пише таке: „Відділи УПА, не зважаючи на свою позірну реґулярність, були типовими одиницями партизанського характеру. Брак командирів з військовою освітою був компенсований специфічними методами боротьби, які відповідали актуальним умовам".

Коли ж іде про відношення населення до УПА, то його дуже вимовно характеризує таке ствердження Блюма: „Без переселення української людности не можна було зліквідувати банд". Цим ствердженням автор, як ворожий свідок, підтвердив, що УПА в Закерзонії знаходила повну підтримку українського народу, була його збройним рам'ям в обороні проти польського терору, який ще чекає на свого літописця і який перейде в історію українсько-польських відносин як тяжке обтяження польської сторони. Це відчуває і сам автор, який в одному місці соромливо стверджує: „Є в історії кожного народу події, яких не можна повністю виправдати... До таких подій належить переселення в 1947 р. української людности". Значить, не „українські фашисти з-під знаку ОУН і УПА перешкодили мирному і приязному урегулюванню проблеми", — як це ствердив автор на вступі, але в першу чергу польський шовінізм і масовий терор супроти українського, автохтонного населення, числом понад один мільйон, змусили це населення до оборони своїх елементарних людських прав. І тут є відповідь на те, чому чотири польські дивізії не мог-

(Продовження на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

ІДЕАЛЬНИЙ ПРЕЗИДЕНТ 1960 РОКУ

Під час змагань окремих осіб у правиборах за найменування кандидатом на президента люди цікавляться, яким же в дійсності має бути ідеальний президент, щоб міг він якнайкраще виконувати свою важку і відповідальну працю в цих важливих для будуччини роках. На цю тему висловлюються на шпальтах щоденника „Ню Йорк Таймс" чотири професори університету, які викладають історію або політичні науки, і одна сенаторка. Варто познайомитися з їхніми поглядами, щоб знати, що провідні американці очікують від особи свого президента, якого вибиратимуть 8-го листопада ц. р.

Професор Корнельського університету Клінтон Россітер пише, що президент ЗДА повинен мати всі прикмети, про які згадується в „Новому Завіті", в книжках „Довершений джентлмен" та „Шлях до багатства", а також в підручнику для скавтів. Отже, американський президент повинен мати „чисті руки", бути шляхетним, приємним, мужнім, працьовитим, щирим, скромним, привітним і вірним (льояльним). Крім того він повинен бути шанобливим, інтеліґентним, красномовним і відважним. Далі цей професор говорить про політичний досвід, розуміння історії і почуття гумору президента.

Сенаторка Марґарет Чейс Смит вважає, що „ідеальний президент" ЗДА має бути чесною, інтеліґентною і справедливою людиною. Ці, на її думку, прикмети, є конечні навіть для пересічного президента, а визначніші голови ЗДА повинні бути до того ж відважними та ініціятивними. Найвизначніші президенти, пригадує вона, були надзвичайно відважними людьми і не боялися навіть втратити свою популярність, коли здійснювали свої великі пляни.

Професор Гарвардського університету Артур Шлезінґер повторює за президентом Вудро Вилсоном, що в американській троїстій урядовій системі президентові припадає та частина, в якій треба найбільше діяти, бо Конґрес дбає про законодавство, а Найвищий Суд контролює, як здійснюються закони. Президент повинен бути промотором в реалізації всіх нових проєктів.

Професор Колумбійського університету Ричард Гофстадтер вважає, що президент повинен бути командуючою особистістю, яка імпонувала б більшості населення. Він повинен уміти використовувати цю свою прикмету в відносинах з особами і з народними масами. Він повинен мати „нюх", щоб вибирати собі таких дорадників і помічників, які доповнювали б його і говорили йому правду в очі.

Аллан Невінс із Гантінґтонської бібліотеки в Сан Маріно, в Каліфорнії, вважає, що вибраний цього року президент повинен мати такі головні прикмети: здібність розуміти небезпеку, перед якою стоять ЗДА, і свідомість, що він мусить бути провідником вільного світу. Новий президент мусить мати готовий плян дії, як мав його Теодор Рузвелт у 1901-му році і Ф. Д. Рузвелт у 1933-му році.

З ОКРУШКІВ ТИЖНЯ

СТАРА ВОЙНА

У днях 23 і 24 цього місяця відбувається в Филаделфії VI З'їзд Делеґатів Об'єднання бувших Вояків - Українців в Америці, назвім це коротше — З'їзд Старої Войни. Властиво, тяжко сьогодні знайти Молоду Войну, бо вже деякі дивізійники та упісти можуть похвалитися численними внуками, але тому, що на ветеранському відтинку існують теж різні фронти, тримаймося історичного поділу на Стару і Нову Войну...

Якщо хочете докладно переглянути дефіляду Старої Войни, прийдіть на півгодини скорше, станьте біля входу до залі нарад і обсервуйте. Попереджаю, не пробуйте питати до якої армії чи з'єднання побратим належав, бо тоді треба було б принести з собою калькуляційну машину. Зрештою, це нецікаво, бо кожний знає, що українці завжди воюють на всіх фронтах, важне, щоб ціль була та сама — Українська Незалежна Держава!

Увага, надходить перша група. Це, мабуть, з Ню Йорку, бо голосно говорять, а до того ж звичайно позамісцеві завжди найперші приходять на збори. Попереду білий, як голуб, полковник Самопал. Кажуть, що він сам поклав трупом щось із сотню денікінців, які, мов сарана, перлися на Київ. У нього й досі в правій литці ховається кусок „шплітра", а тіло його подіравлене кулями, як решето. Це мені в секреті зрадив бунчужний Оселедець, хоч він застерігся, що не бачив того на власні очі, бо полковник не любить купатися в публічних басейнах.

Ось там біля кальорифера задержався невеликий, худорлявий десятник Вареница. Це той, що колись гнався зі своєю гарматою з-під Чорткова до самого майже Львова, а потім з сльозами на очах розірвав її динамітом, бо не стало амуніції. Тепер він підготовляє до друку епохальну працю під назвою: „Гармата без набоїв, УККА без Народного Фонду"...

Підслухаймо дискретно, про що вони балакають. Очевидно, про об'єднання комбатантів, бо це, властиво, один з численних парадоксів нашої еміґрації. Комбатанти замкнулися по своїх загумінках і завзято плекають українські військові традиції. Нічого дивного, це вояки різних армій, а кожна армія мусить триматися власного фронту безкапітуляційно!...

Дивитеся на тих сивоголових ветеранів, колись відважних українських вояків, і серце вам стискається від болю. Не один з них уже довгі роки лікує ревматизм, що його набрався тоді, коли „при гарматі стояв і фурт-фурт ладував". Дехто й досі носить ворожі „шплітри", які мандрують підпільно по геройській вояцькій спині і печуть вогнем, аж під серцем шпигає. Та найбільше болю завдає таки наш, український шплітер, мовляв, „Це ваша вина, що ми не маємо своєї держави, бо недобре боролися". Такий ми вже народ. Хвалимо і прославляємо тих, що положили душу й тіло, а дорікаємо і ганимо всіх, що осталися між живими...

Один за другим дефілюють учасники боїв під Крутами, Маківкою і Львовом до залі нарад. Хто з них прибуде на черговий З'їзд, цього мабуть і Президія не знає. Може декого змобілізує св. Юрій до своїх небесних леґіонів, та про це ніхто не думає, бо український комбатант твердо вірить, що повернеться живий на свою вільну Батьківщину.

О. Білик

ВИКОРИСТАЙМО НАГОДУ

Мені довелося працювати в одній із фабрик у стейті Ню Джерзі. Це підприємство нараховує понад 13,000 робітників. Тут переважно працюють громадяни Америки. Є й невелика кількість українців з старої та нової еміґрації.

При згаданій фабриці є робітничий клюб, в якому зосереджена вся культурна робота: видається часопис та журнал, працює бібліотека, де робітники під час обідньої перерви мають можливість читати газету, журнал, книжку чи пограти в доміно, шашки; — є також велика театральна заля, де кожного дня, окрім суботи, висвітлюється фільм, відбувається концерт, грає музика і т. д. Часами влаштовується виставки праць самих робітників. Про одну з таких виставок я й хочу оповісти.

Ще в 1959 році у великій театральній залі був улаштований показ малярських робіт (акварель та олії) робітників - мистців. Оглядаючи виставку, я похвалився одній із робітниць, що і я, мовляв, міг би дещо в цій ділянці зробити. Ця робітниця, сама малярка, запитала, чи не приніс би я одної із своїх праць на огляд. На це я дав свою згоду.

По якомусь часі я приніс до клюбу одну картину, на якій був намальований український хутір вліті. Адміністрація клюбу оглянула картину і повернула її мені, зазначивши, що робота добра і. що коли б я схотів, то міг би підготовити не менше як чотири і не більше як шість картин до наступної виставки, яка відбудеться в березні - квітні 1960 року.

Знаючи, що і виставка малярських робіт може бути одною з пропагандивних акцій в користь України, я дав згоду намалювати декілька українських краєвидів.

В лютому 1960 року мене повідомлено листом, що виставка відбудеться в днях 31-го березня і 1-го квітня, в двох великих залях. Зробивши напис великими літерами „Юкрейнісн фарм", я причепив його до одної із намальованих мною картин і передав її разом з іншими картинами адміністрації клюбу.

Зацікавленість робітників була надзвичайна. Протягом двох з половиною годин обідньої перерви, (позмінно через кожних 15 хвилин) проходили через ті залі сотки людей і зупинялись, вдивляючись в незнані їм краєвиди. Напис „Юкрейнісн фарм" говорив сам за себе, і вони з цікавістю розпитували про країну, яка, хоч і окупована, але не покорена і завзято бореться за свою незалежність.

Треба ще сказати, що в бібліотеці, яка існує при фабриці, є багато книжок (звичайно в перекладі на англійську мову) російських письменників, як „Війна і мир" Л. Толстого та ін., польських письменників тощо. Є навіть книжка, в якій описується таку маленьку країну як Тибет. Але українських книжок, з яких читач міг би довідатись про наш нарід, його історію, традиції, звичаї, я не знайшов. Немає також жадної української платівки, хоч платівок, наприклад, польських, є чимало.

Кость Степовий

НА ПОЗИЧЕНИЙ МОТИВ

Мій друг сказав, що ти сумуєш,
Неначе сосна в Чорногорі,
Неначе чайка понад морем, —
Мій друг сказав, що ти сумуєш.

Прошу тебе, не плач за мною,
Неначе чайка понад морем,
Неначе сосна в Чорногорі,
Тебе прошу — не плач за мною!

ОЛЕНА ЗАКЛИНСЬКА

Федір Гудима

ЧИ МОЖЕ БУТИ ПЕРПЕТУУМ - МОБІЛЕ ?

(3)

Отож, тільки тепер питання з будовою моделі і продажем мого патенту стало реальним. Але як його зреалізувати? Минуло два місяці, аж поки адвокат М. Ловрі прислав мені патент. Зміст патенту переклала мені п-ні Софія Тимчук. Не буду описувати тут враження, яке у мене тоді витворилось. Це не було здивування, це було щось далеко більше. Звертаю увагу тих, які, може, будуть розглядати копію патенту. В ньому відзначено, що я є його винахідник, а власником матеріяльних прав на цей винахід є „Ессекс Канти Велфар Борд", Нюарк, Н. Дж.

Це є мала, але під кожним оглядом коштовна для мене помилка, яка сталася внаслідок того, що я не знаю англійської мови і занадто довіряю людям, а тим більше урядовцям. Правник же цієї інституції з довір'ям поставився до припадкового перекладача, урядовця „Ессекс Канти Велфар Борд", який знає польську мову не краще від мене, а української не знає зовсім і тому помилково переклав мою заяву, яку я там підписав. Внаслідок цього правник, без мого відома і без моєї згоди, ще до видачі мені патенту, повідомив Патентовий Уряд ЗДА, що я зрікся матеріяльних прав на свої винаходи, а зокрема на турбіну в користь „Ессекс Канті Велфар Борд" яка дає мені матеріяльну допомогу.

Про це все я довідався по доконаному факті цілковитого вивласнення мене з матеріяльних прав на мої винаходи в користь згаданої інституції. Тому, що в мене й на думці не було заміру, та й не мав я жадного права передавати всі матеріяльна права на мої винаходи „Ессекс Канти Велфар Борд", я подав заяву директорові названої інституції і просив його, щоб „Ессекс Канти Велфар Борд" добровільно повернула мені матеріяльні права на мої винаходи. По докладному доходженні матеріяльні права на винаходи помпи і турбіни привернено мені повністю, позоставляючи лише за „Ессекс Канти Велфар Борд" право першенства користати з перших 25% моїх матеріяльних прав на винаходи, і то в розмірі виданої мені цією інституцією допомоги. Щождо решти 75% матеріяльних прав на мої винаходи, то „Ессекс Канти Велфар Борд" не має жадних прав. Ці постанови дирекції названої інституції на кожний зокрема мій винахід її правник вислав до Патентового Уряду ЗДА для їх зареєстрування.

Ці документи про повернення мені матеріяльних прав на мої винаходи з реєстраційним відзначенням їх у Патентовому Уряді я отримав від правника „Ессекс Канти Велфар Борд" 9-го березня 1959 року. Таким чином на процес повернення мені матеріяльних прав на мої винаходи було витрачено більше, як півроку.

В цьому часі п. М. Головчак пробував розшукати фірму, яка зацікавилася б моїм винаходом, але всі його спроби були невдалі, бо кожного разу він отримував відповідь, що винахідник не має матеріяльних прав на свій винахід, і тому немає сенсу з ним пертрактувати.

Тільки з початком весни 1959 р. я зробив фотокопії з виданих мені „Ессекс Канти Велфар Борд" документів і разом з копіями патентів на мої винаходи та моїми поясненнями вислав їх до „Інстітют оф Амерікен Інвенторс" у Вашингтоні.

Після розгляду патентів і після моїх пояснень включно з коротким поясненням про можливість третього мого винаходу, секретар „Інституту Американських Винахідників" листовно повідомив мене, що в цьому Інституті мої винаходи розглянуто, признано під оглядом науковим та технічним добрими, і Інститут зголошується почати старання щодо їх реалізації, хоч не виключено, що зустрінуться трудноші, бо мої винаходи запроєктовані на новому науковому принципі. З дальшої переписки я побачив, що Інститут Американських В и н а х ідників поважно цікавився моїми винаходами, зокрема турбіною.

Зі свого боку, в одному з листів до цього Інституту я подав опінію професора Принстонського університету д-ра Кедріджа про матеріяльну вартість моєї турбіни, і зазначив, що мені і моїм друзям, які підтримували мене морально і матеріяльно і дали мені можливість опатентувати мої винаходи, належиться за турбіну 3% матеріяльної її вартости, тобто 1,500,000 долярів. Щождо інших моїх винаходів, то їх треба передати в руки тої фірми, яка погодиться купити турбіну.

Про матеріяльну вартість інших моїх винаходів можна буде говорити тільки по закінченні будови та випробуванні першої моделі моєї турбіни. Що з того буде не знаю, але маю надію, що нарешті мої ідеї будуть так чи інакше зреалізовані. Натурально, що матеріяльно я з того сам не скористаю, бо мені в половині березня цього року минув 81-ий рік.

Але я щиро бажаю українцям ці мої винаходи не легковажити і використати їх в загальноукраїнських інтересах якнайскорше. Уважаю, що українці мають добрі організаційні здібності, бо ці свої здібності показали вони в найтяжчих часах свого існування, не тільки в нерівній боротьбі з ворогами, але й в громадських, національних та кооперативно - т о рговельних організаціях.

Отож і в цьому випадку українці можуть зробити багато, звичайно, коли вони усвідомлять собі, що мої винаходи добрі, і, принаймні, будуть вірити так, як вірять ті українці, що досі мені помагали. Тоді серед них втратять свій голос скептики, неґативні критики і безпросвітні песимісти. Тоді знайдуться серед них люди з достатньою волею, які зуміють, не зважаючи на труднощі, ці українські винаходи довести до розумного кінця.

На закінчення цієї моєї інформації я повинен ствердити, що цей частинний успіх треба завдячувати не моїм особистим здібностям, але моїй вірі, що науковці 19-го віку помилилися, бо Всемогучий Творець світу укрив від їх очей ту правду, якої вони шукали і не знайшли.

Це відкриття правди в більшій частині сталося також завдяки жертвенності, часом понад матеріяльну спроможність, тих українок і українців, які повірили, що я не помиляюся. Мені було приємно, що більшість з них тішилася не так мрією збагатитись, як думкою, що ці винаходи принесуть користь українській справі.

Цих завзятих моїх прихильників, числом коло 20 осіб, які на протязі 7 років, кожний в міру своїх матеріяльних спроможностей, дали мені від 700 до 2,500 долярів, я маю на списку, нотаріяльно ствердженому. Вірю, що їхня віра, стійкість і жертвенність їх не завели. Я їм складаю тут свою глибоку і щиру подяку, як рівнож і тим, що морально мене підтримували, але не мали змоги систематично матеріяльно помагати.

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$ 12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25
В Джерзі Сіті і закордоном:	
На рік	$ 14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25
Jersey City and Foreign Rates:	
One year	$ 14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Академія в честь Тараса Шевченка в Омага, Небр.

Заходом ділового комітету місцевих організацій тов. У. Н. С. „Карпати", СУК „Провидіння" і місцевої школи при церкві Успенія Преч. Діви Марії в Омага, Небр. відбулася урочиста Академія в честь Тараса Шевченка.

Академію розпочато відіграванням американського національного гимну у виконанні п. Д. Грися (скрипка) і учня сьомої кляси Ю. Клачинського (акордіон). Вступне слово мав голова місцевого Відділу „Карпати" п. Александер Продивус. Реферат про українського прета відчитав п. Василь Мицак — голова місцевого Відділу „Провидіння". В рефераті прелегент в майстерний спосіб змалював постать поета як пророка і пробудителя національної боротьби за права українського народу.

„Заповіт" виконав тенор Т. Ткачишин, який втішається популярністю не тільки на українській, але й американській сцені.

Діточий хор, що його зорганізувала і успішно веде п. Стефанія Акулова — управителька місцевої парохіяльної школи, відспівав поправно дві пісні „Поклін Тобі, Тарасе" і „Думи мої". Діти виконали ряд індивідуальних і збірних деклямацій. На особливе вирізнення заслуговує деклямація маленької чотирирічної дівчинки Зірки Гошуляк, яка під проводом батька М. Гошуляка з умінням виконала вірш „Тарас Шевченко". Фортепіянове сольо „Реве та стогне Дніпр широкий" було у справних руках учениці сьомої кляси Славці Клюки.

В другій частині програми п. Михайло Гошуляк з відчуттям відеклямував „Тополю" Тараса Шевченка, а п. Марія Клачинська з декляматорським хистом продеклямувала вірш „Не молилась". Опісля тріо пп. Стефанія Воробець, Марія Клачинська і Евгенія Грисьо збагатили програму піснями „Вечір", „Летить галка", а п. Т. Ткачишин відспівав: „Гетьмани" і „Ой гляну я". Одною із найкращих точок був виступ парохіяльного хору під мистецьким керівництвом п. Стефанії Акулової.

Цю багату змістом програму закінчено інсценізацією Гамалії Тараса Шевченка: в музичному оформленні п. Ст. Акулової, яка й була головним організатором цього гарного Шевченківського Свята. Аранжером академії був п. Антін Сокальський. Цю добре приготовану програму завершено відспіванням українського гимну.

М. Воробець

Клівлендська громада вшановує конгресмена М. Фігена

Заходом Американських Приятелів АБН українці та інші поневолені Москвою народи, згуртовані в місцевій станиці ПАБНА, влаштовують бенкет в честь конгресмена М. Фігена за його довголітню працю й великі заслуги для справи визволення поневолених Москвою народів, а зокрема за його резолюцію відносно Тижня Поневолених Націй та останньо його резолюцію з 21-го березня, ц. р. Бенкет відбудеться у неділю 24-го квітня, а год. 7-мій веч. в готелі Менґер, в Клівленді. Там виступлять чільні діячі американського політичного світу, і представники поневолених Москвою народів. Бенкет відкриє голова місцевої станиці ПАБНА, словак п. Трубінський, майстром церемонії буде українець адв. Іван Демер - Демкович. Промовлятимуть: конгресмен М. Фіген, д-р Фердинанд Дюрчанський, представник Центрального Комітету АБН, та інші.

В мистецькій частині виступлять мистецькі сили з-поміж національних груп на терені Клівленду. Від українців виступлять: мішаний хор „Гомін", під диригентурою проф. Яр. Барнича, солістка пані Зоя Желехівська та піяністка проф. І. Заячківська-Гаврилюк.

Дівоча Академія Покрова Матері Божої в Стемфорді

Стемфорд, як шкільний осередок, є відомий в цілій Америці, бо всі знають Гайскул та коледж св. Василія для студентів - кандидатів на священиків, проте інформації про стемфордські виховно - научні інституції не є повні. Це показалось після інформацій, які були поміщені та ілюстровані знімками з життя тих виховно - научних інтитуцій. Батьки заінтересовані у вихованні своїх дітей - дівчат, дуже мало, або цілком не знають, що тут Сестри згромадження Покрова Матері Божої, яке було засноване заходами Митрополита Кри-Константина Бочачевського й єпископа Кир Амвросія Сенишина в 1944 році, провадить Дівочу Академію Матері Божої від 1946 року.

Для поінформовання батьків, які мають дітей - дівчат, що цього року кінчають парафіяльну чи публічну школу, і мають вступити на дальшу науку до середньої школи, — гайскулу, подаємо деякі інформації про цю дівочу академію в Стемфорді. Вона обіймає научно - виховну програму, що триває чотири роки. В тому часі студентка одержує повну освіту, оперту на християнсько - католицьких засадах. Під час студій Сестри Місіонарки дбають, щоб учениці набули знання, потрібне їм в дальшому практичному житті, а також формують характери, що є дуже важне в родинному й суспільному житті.

В програму навчання Дівочої Академії входять такі предмети. Релігія — 4 роки, в тому Старий і Новий Завіт, обряди (українсько - візантійський і латинський), апологетика, церковна історія, про Св. Тайни зокрема про св. Тайну супружжя з точки християнського світогляду. Англійська мова (4 роки), яка обіймає навчання граматики, композиції, англ. та амер. літератури, задачі на актуальні теми та місячні звіти з прочитаних книжок. Латинська мова (3 роки), українознавство (4 роки), французька мова (3 роки), Історія ЗДА та всесвітня історія, біологія, хемія, фізика, альгебра, геометрія, машинописання (2 роки), стенографія, книговедення, музика (теорія, спів, гра на інструментах, диригентура, історія музики, порівняння церковної музики українського і латинського обрядів), (руханка) протягом 4 років), українське вишивання та куховарство.

Шкільний календар обіймає теж цілий ряд імпрез релігійного, товариського та научного характеру, як от Свято Покрова Матері Божої має свою особливу програму, чи дискусія „круглого стола", прогульки, різдвяна програма, ходження з колядою по шпиталях, диспути зі студентами і студентками інших шкіл (останньо студентки вийшли побідно в дискусії з єзуїтською школою при Фейрлфілд університеті в Бріджпорт) і т. п.

Студентки через активну участь в наших Богослуженнях, відбування місячних духовних конференцій та інших релігійних практик, формують свої особовості. Студентки, які виказують добрі поступи в науці, можуть одержати стипендію.

Батьки, в яких серцях не вигасло почуття української приналежности й релігійно - національної свідомости, будуть цікаві, наскільки ця школа є українською. Відповідь на це дає вище подана програма навчання. Одначе головну відповідь батьки можуть дати самі. Школа, поза конечними дисциплінами, які приписує закон та які мають приготовити студентку до життя в американському суспільстві, може дати ще багато того „екстра" питомого лише тій школі, де є, якщо не виключно, то бодай у великому проценті, дівчата українського походження. Отже тут слово за батьками. Хочете, щоб ваша дитина крім практичного знання набула ще й тих знань, які навчили б її любити, шанувати та дорожити всім, що творить українські релігійно - народні цінності, так пішліть її до своєї української школи. Просторі й гарні приміщення Дівочої Академії Покрова Матері Божої в Стемфорді стоять отвором для українських дівчат.

В. Л.

Капелюх для письменника в Дітройті

26-го березня в Дітройті в залі УНКлюбу „Орлик" відбувся Авторський Вечір письменника Олега Лисяка, що його влаштувала місцева Станиця Братства к. ВояківІУД-УНА. Вечір пройшов в милій атмосфері при численно зібраній публіці нашого міста.

Від імени організаторів Вечора імпрезу відкрив голова Станиці п. Ярослав Кривий, який представив гостя з Филаделфії і передав слово мистцеві Едвардові Козакові, який виголосив дотепно оформлене вступне слово, підкреслюючи умови праці сучасних українських мистців і їхній обов'язок у відношенні до української культури. Есей про автора прочитав Зенон Тарнавський, а твори автора читали артисти: Бранка Кривуцька, Василь Барнич і Микола Кавка. Публіку зворушив до сліз виступ артистки Марії Лисякової, яка проспівала дві пісні „Данко із Підзамча" і „Лист зі Львова". Акампанювала Марта Тарнавська.

На закінчення Вечора виступив письменник Олег Лисяк, а після нього Олександер Луцький вітав свого друга, колишнього воєнного дописувача від імені тих, що в рядах Дивізії боролися пером і фотоапаратом, а Зенон Тарнавський від імени приклонників автора подарував йому капелюх із словами: „Літературний твір є закінчений тоді, коли має титул, а письменник є тоді повний, коли має капелюх".

Організатори вечора доклали багато зусиль, щоб усе пройшло в порядку. Пані із Ліги Українських Жінок Дітройту прийшли воякам на підмогу, бо подбали про те, щоб гостям подати солодкі перекуски і чай.

П. С. К.

Великий успіх дітройтського хору „Трембіта" в Торонті

Покладені надії на успіх хору „Трембіта" на концерті в Торонті 2-го квітня 1960, перейшли всі сподівання. Чоловічий, жіночий і мішаний склад хору вказує на велику працю організаторів хору. Дітройтський хор „Трембіта" на виступі в Торонті здав новий іспит своєї мистецької зрілости і високої вокальної культури. Підкреслив це на сторінках „Нашої Мети" авторитетний музичний критик о. П. Хомин та повторила цю оцінку українська преса в Канаді, вказуючи, що в хорі чиста інтонація, належні темпа і глибоко продумана інтерпретація. Добірні солісти і визначна піяністка п. Оля Соловій, були на висоті свого завдання. Завдяки мистецькому керівникові хору диригентові проф. Кирилові Цепенді „Трембіта" прямує до щораз вищих мистецьких осягів, росте з виступу на виступ, здобуваючи собі щораз ширші круги симпатиків.

Кирило Цепенда, диригент хору „Трембіта"

Присутні на концерті авторитети як проф. Лев Туркевич, о. Жолкевич, маєстро Голинський, п. Глібович і ін подивляли з признанням виступ хору, підкреслюючи віддану працю дир. хору, голови хору інж. П. Сторожука і всіх хористів. По концерті відбулася зустріч торонтонських співаків з хором „Трембіта", на якій, при милій ґутірці і співах, вичерпано майже весь інтересний репертуар нашого фольклору. Це був незабутній вечір української пісні й розваги.

Прекрасним доповненням концерту був виступ мистця Едварда Козака і знаменитої бесідниці п. Марусі Бек, промова якої зворушила присутніх. Заля перервала промову п. Марусі Бек бурхливими оплесками, а в честь її влаштовано по концерті прийняття в ресторані „Европа".

Управі хору, його диригентові, відданому цілою душею справі хору, проф. К. Цепенді і цілому складові хору належаться щирі гратуляції за їхню працю над удосконаленням хору і його успіхи.

Маємо надію, що українське Шикаґо привітає хор „Трембіту", на концерті 14-го травня в Шопен гайскул, неменше гостинно як Торонто, тим більше, що участь в концерті в Шикаґо беруть мистець Едвард Козак і п. Маруся Бек, голова Міської Ради м. Дітройту. Чистий дохід з концерту призначений на фонд Української Світової Мистецької Виставки.

А. М.

НОВИЙ МУЗИЧНИЙ ТВІР ДЛЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ

Довідуємося, що композитор д-р Антін Рудницький працює над новим, монументального характеру твором для Шевченківських ювілейних святкувань у 1961-му р. Це велика симфонічно - хорова поема в чотирьох частинах для мішаного хору, повної оркестри і двох солістів до слів з поеми Шевченка „До живих і мертвих".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ювілей 257 Відділу УНСоюзу в м. Лос Анджелес, Каліф.

З нагоди 10-ліття 257 Відд. УНС в м. Лос Анджелесі, Каліфорнія, відбудеться велика ювілейна імпреза „Радість весни" з балем та веселою мистецькою програмою, в суботу, 30-го квітня ц. р., вечером, у великій сирійській залі св. Миколая — 2308 Вест 3-тя вулиця.

У мистецькій програмі ювілею беруть участь такі визначні ветерани української сцени, як Зіна Шмалій, Петро Шмалій, Петро Гурський і ін. А ще іншою атракцією буде виступ сольо - танок Юрія Шмалія (сина п-ва Шмаліїв) з Арґентини, який під теперішню пору є інструктором нової української танцювальної групи в Лос Анджелесі, та сольо - танок Любка Славського, голови вище згаданої української танцювальної групи. Чистий прихід з імпрези призначений на ремонт театру, який Укр. Культурний Осередок набув на Народний Дім.

Управа Відділу УНС взиває все українське патріотичне громадянство цілої Каліфорнії допомогти Укр. Культурному Осередкові в місті Лос Анджелесі в його змаганнях, бо дім Укр. Культурного Осередку служитиме загальній та соборній українській справі. Є це установа надпартійна, всеукраїнська, строго антикомуністична. І як такій українське громадянство Каліфорнії повинно допомогти не тільки участю в імпрезі УНС, але й своїми пожертвами на ремонт театру, який УКО купив за готівку, але не має грошей на його ремонт.

УКО м. Л. А., Каліф. сповняє функції також і УККА. Всякі письма, пожертви і т. п., посилати на адресу:

Ukrainian Culture Center
4315 Melrose Avenue
Los Angeles 29, Calif.

ПОЛЯКИ ПРО УПА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ли собі дати ради з відділами УПА, аж треба було помочі СССР і ЧСР, треба було військового договору трьох держав. Не могли тому, що переважаючій більшості Польського війська протиставились бійці УПА, протиставилось ціле українське населення, яке кожним фібром душі відчувало правду по своєму боці, яке керувалося шляхетними ідеями оборони власної землі, тоді як дивізії Польського війська були знаряддям реакційного, людоненависницького режиму.

Автор студії ген. Блюм свідомий, що всякий об'єктивний читач, зіставивши сили УПА з силами Польського війська, мусить прийти до висновку, що УПА переважала свого ворога ідейно. Щоб запобігти такому логічному висновкові, він пише: „Порівняння сил УПА і кинених для ліквідації банд дивізій Польського війська і КВВ мусить насунути кожному сумнів, чи для нищення 6 тисяч українських бандитів треба було тих дивізій, які кількакратно перевищували стан УПА. Щоб розвіяти ці сумніви, дозволю собі пригадати, що вирахувані мною дивізії аж до часу зорганізування Операційної Групи „Вісла", брали лише частинно участь у поборюванні банд, виїжджаючи тільки час від часу на поборювання банд. Їх головним зайняттям був вишкіл". А ми дозволимо собі пригадати старе польське прислів'я — викручувався сіном . . .

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Короткі Вістки

● **Девід Пратт**, 52-літній (чи за деякими вістками, 54-літній) фармер, що в минулу суботу важко пострілив південно - африканського прем'єра Гендріка Верверда, — це дуже багатий чоловік. В провінції Трансваалі він має велику фарму з випасом худоби, він має найбільший в Південній Африці розплідник петругів і люксусовий 25-кімнатний дім за 35 миль від Йоганнесбурґу. Коли 6 років тому помер його батько, він одідичив маєток на кругло $750,000. Його красуню — доньку представили два роки тому королеві Єлисаветі II.

● **Уряд Індонезії** проголосив, що від 6-го червня ц. р. голляндські кораблі матимуть заборону появлятись на індонезійських водах. Голляндія вбачає у цьому зламання міжнародної конвенції про свободу мореплавства, але голляндські корабельні лінії вже давно рахувалися з такою можливістю. Між Індонезією і її колишньою колоніяльною володаркою Голляндією існує затяжний спір за західню Нову Гвінею, що її Голляндія не хоче повернути Індонезії.

ЗАКЛИК УККА

Український Конґресовий Комітет Америки звертається цією дорогою до всіх своїх Відділів, членських організацій та українських громадян Америки з проханням подавати до УККА відомості про таких українців: 1) які мають американське громадянство і перебувають досі під совєтським режимом та не можуть дістати дозволу від совєтського уряду на виїзд до Америки і 2) таких українців, які народжені в Америці, себто набули американське громадянство внаслідок народження на американській землі і теж не можуть дістати дозволу на виїзд до Америки від совєтського уряду.

При цьому необхідно подати місце перебування таких американських громадян українського пожодження (місцевість, область), а також дані про те, чи вони старалися про дозвіл на поворот до Америки.

Ці інформації слід надсилати по змозі до 10-го травня 1960 р.

Екзекутива УККА

„Хлопці-молодці" на порозі сцени в Трентоні, Н. Дж.

Наймолодшим гуртком із всіх зорганізованих досі гуртків Самодіяльного Мистецького Колективу при Відділі Юнацтва СУМА в Трентоні, є недавно створений Аматорський Театр „Полтава". Створення драматичної секції було в нас серед молоді в Трентоні конечною потребою, але з різних причин та внутрішніх неполадків трактували цю справу як другорядну. Та в кінці пляни перетворились таки в конкретні діла! За ініціятивою референта юнацтва п. Олекси Пліщука, при співдії голови Батьківського Комітету п. Петра Булата та голови Осередку п. Степана Сагана, створено при кінці минулого року Аматорський Драматичний Гурток „Полтава".

Для молодих сил до репертуару підібрано легкого жанру п'єсу „Хлопці - молодці", сценічну картину на 3 дії — Романа Підляшецького. Спектакль представляє цікавий образ з одного епізоду з часів козаччини. 17-го листопада 1959 року відбулася перша проба за столом, де читано п'єсу і розглянено її теми і ідеї та розподілено поміж присутніми акторами ролі. Мистецьким керівником гуртка є п. Дмитро Надраґа. З помітним заінтересуванням та з посвятою молоді актори працюють над опануванням обсадних роль. Заанґажованo і кількох старших членів та симпатиків СУМА, які з неменшим ентузіязмом присвячують час цьому ділу. В міжчасі пороблено вже заходи до придбання потрібних сценічних реквізитів, костюмів та декораційне оформлення сцени.

В загальному процесі підготовки одного півріччя видко значний поступ, та є ознакою до скорого закінчення праці над п'єсою. Вистава має відбутися 8-го травня.

П'єса „Хлопці - молодці" є багата на атракції. Дівочий темпераментний танок серед лісової галявини, при палаючій ватрі. Знущання волоських опришків над безборонною дівчиною - бранкою. Героїчна постава двох хлопців зухів, серед нічної пори в колі опришків. Поява вусатих запорожців, одиноких рятівників в погоні за опришками і визволення бранців.

Молодому Аматорському Театрові „Полтава" побажати б

ВСЯЧИНА

Аматори чаю стверджують, що є такі способи заварювання цього напою, коли він набуває особливого запаху і кольору. У Китаї, на батьківщині чаю, існує дуже багато способів його приготування. Перший науковий трактат на цю тему належить Ло Ю. Він стверджував, що мати добре чайне листя — це ще не все; велику ролю відіграє також вода. Гірська вода — вищої якости, річкова — середньої, а кринична — найнижчої — писав Ло Ю.

Але добрий чай і вода також ще не все. Треба вміти запарювати цей напій. Су Є, який жив в епоху Танської династії, переконував, що є 16 термінів кипіння води, яку використовують для запарювання чаю.

В одному мабуть, знаходять спільну думку любителі чаю стародавніх часів і наші сучасники: довго кип'ятити запарений чай не можна, оскільки він втрачає свої смакові якості та аромат.

В середині минулого століття кілька фармерів - переселенців англійського і шотляндського походження, що оселилися в долині річки Огайо, вирішили привезти з батьківщини птахів. Вони вислали до Европи спеціяльного „посла", який чесно виконавши завдання, дістав їм вільшанок, соловейків і навіть кілька горобців. З цього власне все й почалося. Пернаті імігранти не однаково освоїлись на новому місці. Соловейки не вили гнізд і на другий рік зникли, не залишивши ніяких слідів. Вільшанки поклали яйця, але без зародків, і на третій рік ці птахи також зникли. А горобці почували себе на новій батьківщині прекрасно. Через три-чотири роки вони вже зграйками літали на полях, осідали на дорогах, у містах. Користи від них не було ніякої, але збитків...

Як це звучить дивно, але „гороб'яча проблема" — одна з найсерйозніших проблем у сільському господарстві. Зажерлива пташка не тільки розкльовує бруньки і плоди, які щойно зав'язалися, але й псує сходи овочів, особливо гороху, бобів, викльовує зерна з колосків. Сірий розбійник знищує пташенят корисних птахів, що з'їдають комах.

Підраховують, що горобець може з'їсти близько 7 грамів зерна. Цифра неначе й невелика, але за двадцять місяців — середня тривалість життя горобця — це становить близько чотирьох кілограмів. А горобців же сила-силенна, і вони знищують десятки, можливо, сотні тонн зерна і овочів. Але крім усього цього горобці розносять яйця глистів домашніх птахів, заносять кліщі, пташині блохи і блощиці. Отож не дивно, що в багатьох країнах, в тому числі Канаді та ЗДА, з горобцями ведуть запеклу боротьбу. Їх ловлять сітями, знищують їхні гнізда, всіляко їх залякують.

У Китаї горобців вважають одним „з чотирьох лих" (мухи, комарі, щурі та горобці). У 1957-58 рр. в Китаї знищено понад 1,5 мільярда горобців. Деякі методи, що застосовуються в Китаї, дуже цікаві. Відомо, що горобець не може безперервно перебувати в повітрі більш як чотири хвилини; він боїться звуків і червоних предметів. Враховуючи ці біологічні особливості птахів, їх зганяють зграйками, розмахуючи палицями з червоними полотнищами, б'ють в барабани. Горобці бояться опуститися і через деякий час падають знесилені на землю. Спіймати їх тоді не важко.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ Николу і Мартина КОЛІНЧАК із села Лупінька, пов. Ліско. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати до:
ANNA POPINCHAK
212 Jefferson Avenue
Utica, N. Y.

Вибух атомової бомби триває мільйонову частину секунди

Лос Анджелес. — Науковці з Комісії Атомової Енерґії стверджують, що вибух однієї атомової бомби з силою 20,000 тонн вибухової матерії ТНТ відбувається в одній мільйоновій частині секунди, і за кілька мільйонових частин секунди витворюється температура 1,800,000 ступнів Фаренгайта, а тиснення повітря доходить до 7,000,000 атмосфер (одна атмосфера — це нормальне тиснення повітря над рівнем моря). Коли вибух цієї бомби відбувається в печері, виміри якої виносять 6 стіп, то негайно після вибуху ця підземна кімната стає печерою з вимірами на 125 стіп. Після вибуху скелясті стіни печери стаються розтопленим шклом, а вологість землі дає пару або кип'яток в дальшій віддалі від місця експльозії. Кілька місяців після вибуху земля в найближчому районі експльозії має температуру кипіння води. Цей пробний вибух переводили під землею на кінці довгого крученого коридору, зробленого на стоці гори.

Представник АФП — КІО критикує недостатню контролю м'яса

Вашинґтон. — Представник Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Арнолд Маєр, зізнаючи в конґресовій підкомісії, оскаржував департамент рільництва в тому, що існує недостатня контроля мяса, головним чином курятини. Маєр критикував закон із 1957 року, який дозволяє на те, щоб не всі кури і інша домашня птиця були контрольовані. Не є контрольована і та рами. Не є контрольована і та курятина, з якою в фабриках печуть так звані „чікен і тиркі паї" — В сенатській протитрестовій підкомісії свідчив д-р Соломон Гарб із Медичного каледжу в Олбані, який казав, що уряд більше дбає про контролю харчів для котів і собак як про контролю ліків, що є призначені для людей. Уряд витрачає річно коло 30 мільйонаів долярів на те, що зменшує поштові оплати від реклям різних ліків, а не хоче видавати фондів на те, щоб окремі фахові інспектори контролювали продукцію ліків.

Белл Телефон Систем видає на інвестиції $ 2.6 більйона

Ню Йорк. — Фредерік Р. Каппел, голова Американської Телефонічної і Телеграфічної Компанії, заявив, що його фірма Белл Телефон Систем видасть в цьому році на інвестиції 2.6 більйона долярів, з чого поважна сума має йти на розбудову апаратів для космічних просторів. Цьогорічні видатки на інвестиції — це найбільші витрати на цю ціль в історії цієї корпорації, бо витрати на інвестиції в 1959 р. виносили два більйони дол. Збільшення інвестицій є конечне, бо щораз більше телефонічної обслуги. Фірма випустила на ринок нові телефонічні апарати і ввела нову комунікаційну систему. Директор Каппел сказав, що ним очолювана фірма, яка є найбільшим корпораційним підприємством в світі (вартість коло 21 більйонів долярів), рішена вести перед в дослідах над космічною проблемою, бо її науковці працюють в порозумінні з Краєвою Космічною Адміністрацією.

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

Сен. Мансфілд гостро критикує уряд президента Айзенгавера

Вашинґтон. — Асистент демократичного провідника в Сенаті сенатор Майк Мансфілд гостро критикував уряд президента Айзенгавера, кажучи, що під час урядування республіканців країна втратила дуже багато на фронті внутрішньої і закордонної політики. Він твердив, що ЗДА є „тепер менше забезпечені проти ворожого нападу, як були 15 років тому, 10 років тому, і навіть ще менше як п'ять років тому". Айзенгаверове урядування кінчається тільки ілюзією про мир, який втікає від нас так, як той сніжний чоловік в Гімалайських горах, якого ніхто не може зловити. Найближчий уряд дістане в спадку від Айзенгавера велику скількість невиконаних праць, потрібних для громадянства. Сен. Мансфілд критикував фармерську і виховну програми, нарікав на брак лікарської опіки і не використання природних ресурсів. 25 відсотків із 45 мільйонів родин мають прибуток менший як $3,000, а одна третя всіх родин має менший річний прибуток як $4,000. На фармерській програмі заробляють ті, які переховують число осіб, які потребують те надвишку харчів. Сен Менсфілд закликав демократичних кандидатів, сенаторів Кеннеді і Гомфрі поборювати республіканців, а не себе.

У Лондоні відбулась велика проти-атомова демонстрація пацифістів

Лондон. — Коло 75.000 осіб демонстрували в минулий понеділок у Лондоні проти атомової зброї Величезний похід коло 20.000 осіб, чоловіків і жінок, примаршували до Лондону з віддаленої на 54 милі місцевости Альдермастон, що є центральною англійською досвідною атомовою станицею. Відбулось масове віче у Вайтголл, після чого демонстранти виповнили центральну площу у Лондоні, Трафальґар-сквер, загальмувавши всякий коловий і пішоходний рух. Цю пацифістичну імпрезу спонзорувала існуюча від трьох років окрема організація „Кампанія за атомовим роззброєнням", до якої — очевидно — масово нахлинули ліві соціялісти, комуністи й усіх мастей комунофіли та наївні пацифісти, які все зло вбачають не в існуванні московсько-большевицького імперіялізму, а в атомово-ракетній зброї Америки й Англії. Тому, що навіть відповідальні англійські соціялісти з Лейбур-партії підтримують політику уряду, яка базує стратегію на атомово-ракетній зброї то промовці атакували однаково прем'єра Мекміллена, як лідера Партії праці Гю Ґейтскелла.

● **В Ню Йорку** по раз перший від 40 років зустрілися дві сестри черниці близнючки, які народилися в Німеччині в 1898 році. Сестра Марія Йосифіна прибула до Ню Йорку з Індії, де вона перебуває як місіонарка. Її привітала на кораблі сестра Марія Леонія з чину Францісканок, яка в 1922 прибула до ЗДА, і тут постійно живе в монастирі в Квінсі, Н. Й.

● **Федеральний суддя** Джан Л. Мілер відкинув внесок представника тютюнової фірми Ліґґет і Маєрс, яка виробляє цигарки „Честерфілд", щоб з документів процесу викинути зізнання лікаря про те, що курення спричиняє пістряк легенів. Один курець цих цигарок заскаржив цю фірму, домагаючися $1,250,000 відшкодовання, бо він занедужав на пістряка легенів. Обидві сторони покликали численних свідків.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Посмертні Згадки

ЮРКО МІЗИН, довголітній член і піонер 355-го Відділу УНСоюзу в Ст. Йосиф, Місурі помер дня 9-го квітня 1960 року по тяжкій і довгій недузі на 82-му році життя. Покійний народився 17-го квітня 1878 року в селі Німстів, пов. Цішанів. Полишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 12-го квітня 1960 р. з похоронного заведення до української греко-католицької церкви, а відтак на цвинтар Маунт Олівер. Покійний був доброї і щирої вдачі, він був одним із тих організаторів, що заснували місцевий 355-ий Відділ УНСоюзу, і став його першим членом. Покійного відпровадили в останню дорогу його дружина Марія, як рівнож члени УНСоюзу, Приятелі і Знайомі, та члени Укр. Амер. Громади, якої Покійний був членом. Вічна Йому Пам'ять. — І. Якимик.

АННА СТЕК, член 349 Відділу УНСоюзу, в Менвіл, Н. Дж., померла по тяжкій недузі дня 18-го березня 1960 р. Покійна народилася 18-го лютого 1890 р. в селі Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишила в смутку доньки Анну і Ольгу, синів Василя і Івана та 9 внуків. Похорон відбувся дня 21-го березня ц. р. з укр. греко-кат. церкви в Менвіл, на цвинтар в Менвіл, Н. Дж. при великій участі Родини, членів Відділу та великого здвигу народу. — В. Їй Пам'ять. — Іван Гнідь, секр.

ТАРЗАН, ч. 441. Заслужена кара.

AFTER BEING REBUKED BY TARZAN, THE WHITE HUNTRESS FUMED. "NO ONE TREATS BETTY COLE LIKE THAT"--- AND PROMPTLY SLAPPED HIS FACE!

A RIDICULOUS SITUATION, BUT THE APE-MAN ACTED ACCORDINGLY. HE GRABBED THE POUTING GIRL --

FLIPPED HER OVER HIS KNEE AND, DESPITE HER HOWLS, PROCEEDED TO SPANK HER, THOROUGHLY AND EFFICIENTLY!

Після догани від мавполюда білий ловець - жінка розсердилася. — Ніхто не відноситься так до Бетті Кол... І негайно вдарила його по лиці!

Настала смішна ситуація, але мавполюд відповідно діяв. Він вхопив дівчину з надутими губами...

Поклав її на коліно і, хоч вона кричала, дав їй доволі ґрунтовних і достатніх ляпасів долонею!